

શ્રી લક્ષ્મીકાન્ત નાટક સમાજ.

બાળી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ચંડલાલ જીરોવાણદાસ શાહ.

માલિક-શ્રી લક્ષ્મીકાન્ત નાટક સમાજ.

લાલ સુભાષ-શાનદરોડ વિકટોરીયા ટિકિટર

મુંબઈ.

દિવસ ૪ આના.

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા ૦૧૧મી
કંકર ૧૨

॥ ॐ તત્ સત્ પરામાત્મને નમઃ ॥

॥ શ્રી ॥

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા

નાટકનાં ગાયનો અને દુક સાર

આ નાટક જામતના તમામ હક સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા ઑક્ટ
 મુજબ માલીક પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે. માટે રજા
 શિવાય કોમ્પએ છાપવું, છપાવવું, વેચવું, વેચાવવું
 તેમજ ભજવવું કે ભજવાવવું નહી

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૨૮-૨૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દૈનિક જીવન

વિષય ૮૪૮ : ૨-૪

શ્રી લક્ષ્મીજાન્ત નાટક સમાજ.

છપાતી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

ચંદ્રલાલ જોશીવનઠાસ શાસ્ત્રી

માલેકઃ—શ્રી લક્ષ્મીજાન્ત નાટક સમાજ.

છાલ સુકામઃ—માંડરોડ, વિકટગાવીયા થીએટર—મુંબઈ.

આદિતિ ૧ લી.] સને ૧૯૨૬. [ખત ૫૦૦૦.

હિંમત ધાર આત્મા.

॥ ॐ ॥

॥ तत्सव परमात्मने नमः ॥

हौसने जं०।

नाटकनां गायनो अभने टुंक सार.

દોલતે જગ નાટકનાં મુખ્ય પાત્રો.

પુરુષ વર્ગ.

મહેરજંગ—શહેનશાહ નાસીરનો સીપેહસાલાર.

જીશન—સીપેહસાલાર.

વજીરેઆજમ—શહેનશાહ નાસીરનો વજીર.

કહેરમાન—મહેરજંગનો દુશ્મન. દોલતનો પુગ્ગરી. ખુદાને માનનારો શયતાન.

સાજ
ખાજ } કહેરમાનના મદદગારો.

શાતીર—રઘસનો છોકરો. પાછળથી કહેરમાનનો મદદગાર.

રઘસ—રપેનનો એક ભગીરદાર.

જયદાન—મહેરજંગનો આપ.

રીયાજ—જીશનનો છોકરો. પાછળથી નુરદીદાનો ખાવીદ.

મુનીર—દુશ્મનાંતો ખાવિંદ.

અલારખા—દોલતનો કાકો.

અલાદીયા—નગદીબેગનો કાકો.

તસદદીબેગ—રપેનનો રહીશ.

નગદીબેગ—એક ઉકાવગીર. અલાદીયાનો ભત્રીજો.

અદુ—નગદીબેગનો નોકર.

અ.દ.ખાં—નગદીબેગનો લેણદાર.

ઉપરાંત—નોકર, હુદાગારો, સિપાઈઓ વિગેરે.

સ્ત્રી વર્ગ.

જીખયદા—કહેરમાનની નેકચલન ઓરત.

ગુરદીદા—કહેરમાનની પુત્રી.

સલમા—સીપેહસાહાર જોશનની ઓરત.

દુરજશાં—મહેરજંગની બેટી.

નજીયા—અલારખાની બેન.

દોલત—નગદીબેગની ઓરત.

જીલ્કુ—અલ્ખની માશુક.

દોલત બીજી—અલાદીયાની પાલક બેટી.

સિવાય:—સાહેબીયો, ગાનારીઓ, નાયકાઓ ઇત્યાદિ.

દૌલતે જંગ નાટકનો ટુંક સાર.

અંક પહેલો.

મંગળાચરણ સ્તુતિ.

પ્રવેશ પહેલો:—કહેરમાનડાકુની ગુફા—કહેરમાન ડાકુ લુટ કરવાની ઇચ્છાથી એક પૈસાદાર રાહસના આવવાની રાહ જોતો બેઠો છે. રસ્તે જતા રાહસ ઉપર ખુની હુમલો. અત્યાર સુધી કહેરમાનને નેક ઇન્સાન સમજતી તેની ઓરત બુબ્બદા આ દેખાવ જોઈ હેબત ખાઈ નાસી જાય છે તેની ચીસના અવાજથી સીપેહસાલાર જૈશન મદદે આવે છે. કહેરમાન છુપાઈ જાય છે. રાહસ મરતી વખતે પોતાની ઝવેરાતની થેલી મહેઝર તેના બચ્ચા કુનાનને તેને ઘેર પહોંચાડવાનું જોશન પાસેથી વચન લે છે. જોશન અનામતને સહીસલામત પહોંચાડવાનું કબુલ કરે છે. કહેરમાન હલલો કરે છે. ઝપાઝપીમાં કહેરમાન ગુફામાં છુપાઈ જઈ છુપી રીતે જોશનની પાછળ જાય છે.

પ્રવેશ બીજો:—નગદીબેગનું ઘર—નગદીબેગ કરબદારીની મુસીબતના વિચાર કરે છે. ત્યાં એના કાકા અલાદીયાનું પચીસ વરસ પછી આવ્યાનો કાગળ વાંચી રાહત હોટલમાં મળેલા જવા તૈયાર થય છે. ત્યાં લેણુદાર આવી પહોંચવાથી નગદીબેગનો ગભરાટ, તેની માથુક દોષત પાંચસો રૂપિયા આપી છોડાવી જાય છે.

પ્રવેશ ત્રીજો:—જૈશનનું ઘર—ખાવિંદની રાહ જોતી સીપેહસા—સાક્ષાર જોશનની ઔરત સહમા, તેના દીકરા રીયાજ સાથે બેઠી છે. હરકરી કાપદાનો ભંગ કરી જોશન છુપી રીતે જાવણીમાંથી સહમાને મળવા આવે છે. છુપી રીતે ઘેર આવ્યાની વાત કાઠને ન કહેવાની રીયાજને તાકીદ આપી મહેજર અને જવેરાતની થેલી બે દિવસમાં રમસને ત્યાં પહોંચાડવાનું સલીમા પાસેથી વચન લઈ જોશન પાછો ફરે છે. છુપી રીતે આવેલો કહેરમાન મહેજર તથા જવેરાતની માગણી કરે છે. સહમાનો ઇનકાર. બંનેની તકરારથી જાગી ઉઠેલા રીયાજને સમજાવવા માટે તારા બાપ સાથે વાત થઈ રહી છે એમ કહેવાની કહેરમાન સહમાને ફરજ પાડે છે. કહેરમાન સહમાનું મૃત કરે છે.

પ્રવેશ ચોથો:—રાહુત હોટલ—૩મ નંબર ૧૦માં અલારખખા અને ૩મ નં. ૪માં અલાદીયો રહે છે. કંઈ કારણથી પરસ્પર ૩મ બદલે છે. નગદીબેગ ૩મ નં. ૪માં અલાદીયાને બદલે અલારખખાને મળે છે. કાકો સમજી અંદર ચોટાલો.

પ્રવેશ પાંચમો:—કહેરમાનનો મહેલ—ગઈ સત્રીનો દેખાવ જોઈ જુબાનને કહેરમાન પર ધિકાર છુટે છે. કહેરમાન સાથે નેકીબદીની

રકઝક. તેની નાની છોકરી નુરદીદાને કહેરમાન મારવા જાય છે. જુઝયદા વચ્ચે પડતાં કહેરમાન ઉશ્કાપ તેની આંખો ફેડી છોકરી તથા જુઝયદાને કાઢી મૂકે છે.

પ્રવેશ છઠો:—મહેરજંગનો મહેલ—શહેનશાહ નાસીરનો સેના-પતિ મહેરજંગ લડાઈની ફતેહ માટે મથરનો ઉપકાર માને છે રખડતી આંધળા જુઝયદા નુરદીદાને લઈને આવે છે. મહેરજંગની હમદર્દી પોતાની બાળકી તરીકે પાળવાનું વચન આપવાથી જુઝયદા, નુરદીદા તથા વસીયતનામું મહેરજંગને સોંપે છે.

પ્રવેશ સાતમો:—છાવણી—લડાઈની જુશાવીમાં ગાનવાન. જૈશન સીપેહસાહારની પાછળ ગયેલો કહેરમાન શકુ. જૈશન જીવતો રહેશે નો મને નડશે એવી ધાસ્તીથી જૈશનના પુઢા પડોશી બહેરાદના વેશમાં જૈશનના છોકરા રીયાજને સલમાનું ખુન જૈશને કર્યું છે એવા ખાત્રી આપવા મટે બનાવટી વેશ કરી ખોટી સાક્ષી આપી જૈશનને ફસાવે છે. લશ્કરી છાવણીમાંથી છુપી રીતે ઘેર જવાનો આરોપ રીયાજની જુઝાની પરથી સાબીત થાય છે. જૈશન ગુનો કબુલ કરે છે. પરંતુ સલમાના ખુનનો ઇન્કાર કરે છે. કહેરમાનના દગથી તેમજ નિર્દોષ પચ્ચાની ખરી નિર્દોષ જુઝાનીથી એ ગુનાહ જૈશનને મોતની મળ.

ટબલો.

ફાઇ.

અંક બીજો.

—:૦:—

(પહેલા અંક અને બીજા અંક વચ્ચે પંદર વર્સનો ગાળો)

પ્રવેશ પહેલો:—અહરૂ, જુહરૂ, નગરીએગ અને નજવાની સમ્મત. રાહત હોટલમાં ૩મ નં. ૪ વાળા કાકાને મળવા જવું.

પ્રવેશ બીજો:—કુશ્તનાન-નુરદીન પોતાની માની કબર પર ડૂલ ચડાવા આવે છે. માતાએ વીલમાં કરેલી આજ્ઞા મુજબ આજે અદાર વર્ષ પુર્ગ થતાં વાંચે છે. કહેરમાન પાસેથી બદલો મેળવવાનું વમીયતનામામાં લખેલું તેની નિશાની તરીકે ગળામા લોકાટમાં છપી છે. તે કહેરમાન ડાકતી છે. કહેરમનનો ચહેરો મહેરજંગને મળતો હોવાથી તેને પેતાનો આપ નમજી વેર લેવાની પ્રતિજ્ઞા કરે છે. જૈશનનો પુત્ર રીયાજ તેના આપની કબર ઉપર ડૂલ ચડાવા આવે છે. રીયાજની પ્રેમમાગણી. નુરદીનની પેરની ધૂન.

પ્રવેશ ત્રીજો:—રાહત હોટલ-૩મ નંબર ચારનો ચોટાળો. સાચા કાકાના બદલામાં ખોટો કાકો માયો જાય છે.

પ્રવેશ ચોથો:—હોટલ-દારની દુકાન-કહેરમાનના હાથે મરા-ચેલા રકસ તેના છોકરા કનાનને ન મળી શકવાથી નિરાધાર કનાન સાતીર નામ ધારણુ કરી જુદારાની ટોળીમાં મળી જાય છે. કહેરમાન તથા મહેરજંગ બંને સાથે દોસ્તીબાવ રાખે છે. મહેરજંગ હોટલમાં એક ગાદી ઘોડાના માલીકને મળવા આવે છે. ન

મળવાથી પાછો જાય છે. કહેરમાન દાખલ થાય છે સાતીર વિગેરે ધાડપાડુઓ સાથે રાતના એક વાગે સરકારી ડાક (રોયલમેલ) પુટવાની તૈયારી કરે છે.

પ્રવેશ પાંચમો:—હોટલ-મહેરજંગના બાપ જ્યદાનને ખુશામતી નોકરી પસંદ ન હોવાથી તેમજ પોતાના દીકરા પાસે હાથ ન ધરવાની ટેક હોવાથી હોટલનો ધંધો કરી પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે. પાંચ હજીનો દેવાદાર થઇ જવાના બપોર મહેરજંગને મળતાં છુપી રીતે પાંચ હજીરની થેલી એના બાપને મદદ કરવા માટે ત્યાં આવી છાની રીતે મુકી જાય છે. ધાડપાડુઓની ટોળી રાતના રોયલમેલ લુટવા હોટલમાં આશરો લે છે. કહેરમાન ડાક મહેરજંગના વેશમંજ ધાડ પાડે છે. ડાકવાળાના બચાવ માટે રીયાજ તથા જ્યદાન આવે છે. કહેરમાન જ્યદાનના હાથપર ગોળી મારે છે. મહેરજંગને મળતો ચહેરો હોવાથી તેના પર શક લઇ જાય છે.

પ્રવેશ છઠ્ઠો:—ગુલકુ અને અલકુનો પ્રેમ પ્રસંગ. દૈલત નગદીએમની રાહ જોતી બગીચામાં ઉભી છે. ત્યાં નગદી આવે છે. આદ તસલી અને દૈલત બીજી આવે છે. એક નામનો જોડાળો.

પ્રવેશ સાતમો:—મહેરજંગનો મહેલ-મહેરજંગની છોકરી દુરખ્શાના લગ્નની ખુશાલી અને મુનીર તથા દુરખ્શાનો હાસ્ય-વિનોદ. મહેરજંગના બાપ જ્યદાનનું આવવું. ધાડ પાડી પોતાને જખમી કરવાનો કહેરમાનને બદલે મહેરજંગપર શક. પિત્તને થયેલા જખમને માટે મહેરજંગ દીલગીર થાય છે. છતાં વહેમી

જાપને શક વધતો જાય છે. તેટલામાં ખુનીને પકડવા માટે રીયાજ અને નુરદીદા સાથે પોલીસ દાખલ થાય છે. નુરદીદાએ આપેલી સાબીતીપરથી નિર્દોષ મહેરજંગ પોલીસના હાથે ગીરફતાર.
 ટબલો.

ફ્રીપ.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ પહેલાં:—મહેરજંગનો મહેલ—મહેરજંગને નિર્દોષ જાહેર કરી છોડાવવા સખધી દુરખ્યાં તથા મુનીરની વાતચીતથી નુરદીદાનો સદેહ દુર થાય છે. ખરા ખુનીને શોધવા જતાં પહેલાં નુરદીદાને કહે-રમાન કેદ પકડે છે.

પ્રવેશ બીજો:—રાહુત હોટલ—રૂમ નં. ૧૦ તથા રૂમ નં ૪નો ઘોટાળો.

પ્રવેશ ત્રીજો:—કહેરનો આવાસ—પોતાની દીકરી નુરદીદા ઉપર કહેરમાનનો જીદમ. કતલ કરવાનો હુકમ ત્યાં રીયાજ આવી નુરદીદાને છોડાવી જાય છે.

પ્રવેશ ચોથો:—વજીરનો મહેલ—મહેરજંગનો ધનસાફ અને મોતની સજા. રીયાજ તથા નુરદીદાએ આવી ખરા ખુનીને શોધી

આપવાની યા પોતાની કરવાની આપવાનું કબુલ કરી મહેરજંગને થયેલી સગ્ન મુલતવી રખાવે છે.

પ્રવેશ પાંચમે:—કહેરનો આવાસ—નુરદીદાને છોડાવનાર કાણુ દરો તેનો કહેર વિચાર કરે છે. મહેરજંગને સગ્ન થયાના બાજુ સમાચાર આપે છે તે સાંભળી કહેરમાનની ખુશાલી. નાયનારી વેશે નુરદીદા તથા રીયાજ કહેરમાનને ગીરફતાર કરે છે.

પ્રવેશ છઠ્ઠા:—રમ નંબર ચાર તેમજ દસનો ગોટાળો ખુલ્લો થાય છે. સાચા કાકા બત્રીજનો મેળાપ. સાદી આપાદી.

પ્રવેશ સાતમે:—મોતની સગ્ન પામેલા મહેરજંગે પોતાની બેટી દુરખ્શાને મુનીરને આજારે સોંપી ખુદાની બંદગી કરે છે. મોતની સગ્ન માટે તૈયારી. ત્યાં રિયાજ, તેમજ નુરદીદા ખરા ખુની કહેરમાનને લાવી દાબર કરે છે. મળતા મહેરનો ગોટાળો ખુલ્લો થાય છે મહેરજંગનો છુટકારો. કહેરમાનને મોતની સગ્ન. નુરદીદા તથા રીયાજ અને દરખ્શાં તથા મુનીરની જલ્લદાનના હાથે શાદી. આમીન.

તમામ શુદ્ધ.

॥ ૫૦ ॥

દૌલતે-જંગ

નાટકનાં ગાયનો

અંક પહેલો.

મંગલાચરણ.

સહેલીયાં—

૧

રહિમો કરીમ ગફાર,
સત્તાર ગુનાહોંકા હમારે તું હિ બખ્શનહાર,
તેરિહિ રહેમતકે બરોસે મૌલાજીતે હયે ગુનાહગાર,
નીસાર નીસાર તેરી રહિમીકે હ'ય હજાર ખાર.—

હમ હ'ય બેકસો જારો નજાર,
બહેરે ઇસીયાં હ'ય જખખાર,
કાલે નેમાં હ'ય મજધાર,
અબ તો મૌલા તું હિ હ'ય બેવનહાર.—રહિમો.

જંગલીઓ-

૨

જાના ચે ચશમેસીયાહ તેરી વહેંશી બનાતી હય મુજકો,
 મીસ્લે ગીજ લે ફરતે ખુત ન સહેરા હીખાતી હય મુજકો,
 ચે જામે ચશમેરંગી બાદાએ જવાનીસે હય લખરેજુવહાહ,
 લખસે લગાને હો ઇસ્કો પહેલું બચાકે ન અબ ખીસકો. જાના.
 સારો દુનીયાં હંચ મુજકો સનમ જુન્દા,

ઓર દુકડે હુવા દામા,

જુલ્દે મુખીને જકડા હય અય જાન,

જાના ન હંચ રોજેઈક ફુરખાન.

જરા આકે ગલેસે તો મીલ લો,

ખોસા ઇદીમે' દેકે ચવજ હીલ લો.—જાના.

દૌલત-

૩

કુલી બગીયાં જોબનકી માલી નહીં જાયા મોરા લલચાય,

એક દુઃખ મોહે મેરેજકા બડી મુશકીલ, (આઈ ડોન્ટ લાઇક)

ડીઅર મોરા મીલતા નહીં.....કુલી બગીયાં

જાડેકી લંખી રાતે કટતી નહીં,

મોરા જોબન લૂંટે કોન સાજનવા,

પ્રેમી કોઈ આયે મેરે હીલકી લગી ખુઝાયે.....કુલી બગીયાં.

દૌલત-નગ્દી-અલ્પુ-

૪

આ તુજકો હીલકે ગુરદેકે મંદરમે' જાન ખીઠાલું મંચ.

મોરા મન નટખટ ખેલે તુજસે મેરી ચીનીકી ગુડીયા,

મનહરવા શાનેરઘસી હીખાવો,
ઝો ડીઅર, ઝો ડારલીંગ બી ક્વાઈટ અફરીકી બંદર,

{ ઝોવર લેન્ડ મોટરકાર પર ફીરેંગે શામકો,
પાંમ પાંમકી અવાજ આયે ખાસો આમકો,
દેખ કર જલેંગે સખ હમારે તામઝામકો. }

ફેશન તેરા આલા, જેન્ટલમેનોકી ખાલા,
દેખો ડીઅર આંખ હમારે મુજકો ગાડીવાલા,
વો કહાં હય? વો દેખો.
મેરી બીલ્લીકો ન આંખે માર તું ઝો બુહડે!

રીયાજ—

૫

મંચલી જંગકે મયદાંમેં ચલુંગા અમ્મીજન,
વહાં તલવારો તીરેં ચલાઈંગા હુર આન.
અયસી ખેલું શમશીર ડલું દુશ્મનકો ચીર,
મેરે સર પર રહેગા ફતાહકા મયદાન.—મંચલી.

નન્ને નન્ને તીરો તખર, દુશ્મનોંકી જનોછગર,
ફડક ફડક તડપ તડપ લેલું સખકી જન,
તીર છોડું સનનનનન સનનનનન સન,
તોપ છોડું ધનનનનન ધનનનધુમ ધનનનધુમ
ધનનન ધુમ.....મંચલી.

ਨਗਦੀਯੋਗ—

੧

ਹੁਯ ਉਸਕੇ ਭਰਮਕੇ ਅੰਦਰ ਆਯਾ ਯੁਫੇਲਕੀ ਰੁਹ ਆਖੰ,
 ਹੁਯ ਕਾਨੀ ਐਰ ਗੰਭੀਰ ਉਸ ਪਰ ਲੰਗਡੀ ਤੈਸੁਰ ਲੰਗਡੀ ਆਖੰ.
 ਐਰ ਆਖਕੀ ਪੁਤਲੀ ਘੀਲਕੁਲ ਆਯਾ ਘੀਲਕੀ ਭਯਲੀ ਹੁਯ,
 ਭਰਾ ਕਹਿ ਤੇ ਫੇਰੇ ਉਸਕਾ ਘੀਲਕੁਲ ਤੁਰਖਕੀ ਅਧਰਨੀ ਹੁਯ.

{ ਰੂਪ ਰਹੇ ਐ ਫਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਗਧਾ । }
 { ਗਲਰਾ ਨਹੀਂ ਆਗੇ ਸੁਨਤਾ ਜਾ । }

ਏ ਯੁਫੇਲਕੀ ਘੀਲਕੁਲ ਫੁਲਕੀ ਹੁਯ ਯੁੰ ਨਾਕਲੀ ਉਸਕੀ ਭਯਲੀ ਹੁਯ,
 ਨ ਗਾਲਮੇਂ ਲਭਕੀ ਤੀਸਕੀ ਹੁਯ ਸਰ ਉਸਕਾ ਯੁਤੀ ਮੀਸਕੀ ਹੁਯ.

ਐਰ ਅਭਰ ਉਪਰ ਘੀਲਕੀ ਹੁਯ,
 ਸੁਹ ਗਟਕੀ ਚੁਨੀਸੀਪੀਲਟੀ ਹੁਯ,
 ਏ ਲੰਗਨ ਹੁਯ, ਚਮਰੰਗਨ ਹੁਯ,
 ਏ ਭ ਆਖ ਪੀਕਾ ਚੰਨੁਨ ਹੁਯ.

ਐਰ ਫੁਲਕੀ ਪਟਕੀਸੇ ਉਤਰ ਗਏ.

ਸਹੇਲੀਆਂ—

੭

ਅੰਭਵਾਕੀ ਭਲੀਮੇਂ ਭੁਲਨਾ ਭਲਾ ਫੇ ਮੋਢੇ,
 ਘਾਰੀ ਘਾਰੀ ਘਟਾ ਛਾਏ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਛਾਏ,
 ਰੁਤ ਸਾਂਵਨਕੀ.....ਅੰਭਵਾਕੀ.

ਫੇਰਕੀ ਯੋਧੇ ਕਾਲੀ ਰੇ, ਮਤਵਾਲੀ ਰੇ,
 ਨੰਨੀ ਯੁਧੇ ਆਏ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਛਾਏ,
 ਰੁਤ ਸਾਂਵਨਕੀ.....ਅੰਭਵਾਕੀ.

મહેરજંગ-

૮

મુઝક એ જાશીજાં લાયા હીન ઇદકા,
 ખુલખુલભી ગાતી હય નગમા નવીદકા,
 મીસ્લે યુસુફ અહલે દુનીયાંકો હય વોહી ખ્યારા શાહ,
 ભસ્કે દરસે જતા નહીં ખાલી કોઇ દાદ ખ્યાહ;
 રૂતખા આલા હય કૌમી શહિદા.

મહેરજંગ-

૯

જો ગરીબોંકે દુઃખેદીલકો દુખા દેતે હં'ય.
 અર્થે આજમકી કસમ અર્થે હીલા દેતે હં'ય.
 શાનેઈસ્લામ ગરીબોંસે હય હમ ખાદીમ હં'ય,
 ખુન હમ ઉનકે પસીનેપે બહા દેતે હં'ય.
 કૃપ્રીયા લુત્ફે ઇનાયતકે જતાનેવાલે,
 અપને અહેસાનકો મીટીમેં મીલા દેતે હં'ય.
 માલ કયા ચીજ હં'ય હૌલતકી હકીકત કયા હં'ય,
 હમ ગરીબોંકે લીયે સરભી કટા દેતે હં'ય.
 દીલ જો રખ લેતે હં'ય દુનીયામેં ગરીબોંકા ખતીલ,
 ખાજે જલ્લતમેં વો ધર અપના બના દેતે હં'ય.

નાયકાઓ:—

૧૦

દીલ દે દીયા હં'ય ઉન્કો દેખે વો કયા કરેંગે,
 રખતે હં'ય સીલકો દીલમેં યાકે જુદા કરેંગે

ગોર ગોર ગાલોંકી જાન કુલ જંકાતદો,
ભુંકી ચાલેં ચલકર નાચાતર કો માતદો;
પૈયાં પડું છાંડો પેયાં મોતી ઉમ દાપ,
કયા કહેને જાહેન હપીલી જો ચતરનાર,
હાથા પાલ કરકે જાન મુજકો સત નહીં;
અંગીયાં કે બાંદ ગુટે જોઅન રેકતા નહિ.

દમયા કયા કરે મંચ દાપ,

{ ઘીલલાહ જોક પોઆદો;
કુછતો હયા કરો.
અથશે મોઢ કામશે અથ જાન મોથા આથદો. }

અથ શાહુ હુરન હમકા દીદાર ગરન દોઝે,
 બનકર ફકીર તેરે દરગે સદા કરે'ગે.
 કર બેવકા ખુશીસે દીનરાત બેવકાઈ,
 હમ હંચ વફાઈ યાદી હમ તે વધા કરે'ગે.

અંક પહેલો સમાપ્ત.

અંક બીજો.

તુરદીદા:—

૧૨

નીંદકે માતે હંય સુખસે સોએ,
રો રો ચાહે કોઈ જાન જોએ—નીંદકે.

સોનેવાલો સુખસે જોલો ચુપ હો કયું,
ઈતરાજ જોલો કયા હય તમાશા બતાવો મોહિ—નીંદકે

સાખી.

યહાંકે સાકીનો કુછ તો કહો નકશા કયા હય,
ઇંસ કદર કીસ લીયે ચુપ હો યે તમાશા કયા હંય.

તુરદીદા-રીયાજ:—

૧૩

મેરે દીલકો દીલ ન સમજો મેરી જાંકો જાં ન સમજો,
કોઈ જોર જોલતા હંય મેરી જાખા ન સમજો.

હુવા જલકે તુર ઠંડા મય સીલગ રહીહું અબતક,
મેરી આહવાયે ધુવા ઉસે આસમાંન સમજો.

મંયને વો શરાબ પીથી જો અજલકે દીન ખીંચીથી,
વો પીર મય ફદા હું ઉસે નવજવાં ન સમજો.

અય બાઘ્યાં યે ગુલસેન દીલ લગાના હમદમ,
યે આશકોંકા મદદન ઇરસે ગુલીસ્તાંન સમજો.

નગદીબેગ-

૧૪

ફરજેસે તંગ હય જાન મેરી દીલ હરદમ રેતા હય,
ખુલ્લા હય જેલકા દરવાજા દમ ઠંડા હોતા હય
વારંટકા ઠંડા ખાકર બંદા જેલમેં સોતા હય,
ઇસ ફીકમેં ડરકર જાનકો ખોતા હય.

ખુરી બલા યારો ચે કર્જ હય,
મરનેકી તર્જ હય, બચાવ કર્જ હય;
ઇસી ત્રીચે મેરી ચે અર્જ હય,
ખુરા ચે મર્જ હય, બચો હરઆન.

કળેંકે ચકકરમેં પડકર ખીગાડા હય લીવરકા મીટર,
હય બદલે મોટરકે ખુચર,
વાસ્કી હય ન સોડાવોટર.

નાયકાઓ-

૧૫

પીડ કરેન્દે નાજુક ખુન્દે ના છેડ બાખુ.

ખુન્દેયાંવાલે યા સાકી ગલી આવી જીવેં (૨),
આવીં લાલાજી રે હુન્દે ના છેડ બાખુ.—પીડ.

બાલ ગરીદે કાલીયાં નાગાં જીવેં (૨),
દરદીતા કોઇ ના ખુન્દે ના છેડ બાખુ—પીડ.

નગદી-દૌલત-

૧૬

અલી જાકે શાદીકા લાઉં મંચ કરાર,
 ખુડહે ખુસટકો ચકમેલી દુંગા હબર
 પ્યારી દીલમેં નહીં ગલરાઈએ.

મેરે પ્યારે દૌલતકે સીતારે ચમકાઈએ,
 તુંજે બેગમ બનાઉં, સમોસેં ખીલાઉં;
 અય જાન, હરઆન, બોસા પહેલે દીલાઈએ.

બોસેપ્રી ખાતન લાઓ, મુંહ ધોકે શામકો આઓ,
 જાઓ કંઠી તુમ હવા ખાઓ. કયું ?
 વો કૌલકરાર તો લાઓ.

અલી ફૈરનસે પહેલે મંચ જાઉંગા,
 મેરી જાન ગોટા કીનારલી લાઉંગા.
 સાડી ચોલી દીલાઓ હીરે મોતી પહેનાઓ,
 જોબનકે મજે ઉકાઈએ.

સહેલીયાં:—

૧૭

સખીરી કનક કામીની પીયુકી પ્યારી ચતર સુધડ સુકુમાર.
 છખીલી મદમાતી આલી ચલાતી હો ધારી તલવાર,
 કયા સુઝી હય તુમકો નીગોડી કયું કરતી હો અચસી ઠીઠોલી;
 ના મય સમજું આલી લોલી દુનિયાકા બહેવાર.

પીયા આયે તો પહેલે સીમટના ફીર પીયુ કે ગલે લીપટના
પીયુ છેડે તો તુંમલી કરના બોસોંકી ભરમાર

(કયસે એક દો ત્રીન ચાર) ચતર સુધક.

મહેરજંગ:—

૧૮

ચરખે કજરફતાર તું જીસ પર મહેરખાં હો ગયા,
ખર ભરી શાદીમે ઉસ્કી ગમકા સામાં હો ગયા.

બાગે આલમ કે સદા નકશે બદલતેહી રહે,
જીસ જગે કલતક શહરથા અબ બયાબાં હો ગયા.

સબ નીગાહે ફેર બયઠે દોસ્ત કયા અગીયાર કયા,
વક્ત જબ બીગડતો હર એક દુશ્મને જાંહો ગયા.

ગયેરકા તોજીક કયા જબ વકતે બદ આયાખલીલ,
મહેરખાં આંખે ફીરા કરના મહેરખાં હો ગયા.

અંક બીજો સમાપ્ત.

અંક ત્રીજો.

નુરદીદા:—

૧૯

ઉસી જાતે બાકીને બાબલ ઉજાડા,
હજારોંકો ઉસ્ને બનાકર બીગાડા.

ખુદાઈકા દાવાથા ન મરૂદકોલી,
મગર એક મચ્છરને ઉશ્કે લતાડા.

જો માલીકથા ફીરઝોન સબ બહેરો બરકા,
ખુદાને ઉસે નીલકી તહેમે' ગાડા.

થા મરહુબ પહેલવાંસે ખુયબર લરજતા,
અલીને ઉસે એક હમમે' પછાડા.

વો થા એક અલ્લાહીકા શેર આસી,
કે જુસ્નેથા ખૈંબરકે હરકો ઉખાડા.

નૂરદીદા (લચ્છી) — ૨૦

હાં હાંની લલચ્છી એ કોંઆર ગંદલે.
કોંઆર ગંદલે, કોંઆર ગંદલે,
એ કાતુ કરેયારાં કોલોઓલે.—

હાં હાંની કોલે ગલ તેરે લચ્છીએ (૩),
મુન્ડે ખીંચ ખીંચ ચુમીયાં લેન્દે-
ની કોલ ગેલ તેરે લચ્છી એ.

હાં હાંની લચ્છી તેરી ગોલ મમ્મીયાં (૩),
મુન્ડે પટદે પ્રેમી બન કે-ની લચ્છી તેરી ગોલ મમ્મીયાં.

હાં હાંની લચ્છી દીયાં ગોલ પીન્ડીયાં (૩)
આડે કટદાં પાયબામાં સજદા—
ની લચ્છી દીયાં ગોલ પીન્ડીયાં.

હાં હાંની ધક દુખમાં પીયાંદા (૩),
દુજે સાસદે તાને સેંદી,—ધક દુખમાં પીયાદા.

હાં હાંની લચ્છી તેરે બંન્દન બને (૩),
મુંડે મરગયે કમાઈયાં કર દે,—ની લચ્છી તેરે.

સહેલીયાં: —

૨૧

આઈ શાદીકે ચમનમેં કુલોંકી બહાર (તાબ કુલોંકી બહાર)
કર રહી હેં સારી કલોયાં બુમકર સીંગાર,
કહેતી હય સબા ગુલહય દીલરૂબા ગુંચે ખુશનુમા;
હય શાને કીરદે ગાર—આઈ.

બુઠહા ખુસટ હય ફુલહા જવાન ફલહન,
કેઈ હુંડો પડોસી મેરી સમહન;
રહે બેટા સોતા જયસે ખ્યારા તોતા તુમે હોવે પોતા,
કલ અયબ ગયબસે—

ચલો બાલી બનીકો પહેનાએ કંગન,
ઔર ખીસમીલા કહેકર લગાયે ચંદન.

એ હય લંગડા ઘોડા અચશ પાયે થોડા,
દીલમે' હોવે ફોડા એક દો સાલમે'.

૨૨

નગદી-દોલત-અલાદીયા. } (કારસ)
અંતારખખા-અલ્દુ-જુલ્દુ.

ખુશીયાં મુબારક આબાદી સબકી શાદી
જલસા હય ચે ગુલજાર,
લડકી હય સોલા સાલકી મુરતાલકી
બેડા હય ખાગો બહાર,

દીલ હય શાદાં ખુશ હંચ મેહમાં,
કુલે હંચ જયસે અનાર,
જુન્દા રહુ યા મરજાઉં મીલે છન છન પચીસ હજાર,

તુમ મેરે ગલેસે લગજાઓ
કુછ નાચકા ઠાઠ અબ દીખલાઓ,
શીરીનકો ગાને ખુલવાઓ,
અબ ખ્યાનડ ઓર પડધમ મંગવાઓ ઘડડડધુમ (૩),

મહેરજંગ:—

૨૩

કયા ગમ બે કટ રહા હય બે ખાત સર હમારા,
હાં ચીર કરતો દેખે ફોર્ડ જીર હમારા.

બરહક હય જબકે મરના ફીર ઉરમે આજકલ કયા,
હોનાહિયા જહાંસે એકદીન સફર હમારા.

કયા જન્મગીકી રાહત કયા રંજે મરજે ગુરખત,
ઈસજાલી ઘર હમારા ઉસજાલી ઘર હમારા.

ઈન્સાંકી જન્મીમે કબ કદ્રો મંજૂલત હય,
મર કર ખલીલ હોગા હર દીલમે ઘર હમારા.

શાન્તિ !

શાન્તિ !!

શાન્તિ !!!

જાહેર ખપ્પર.

નીચે લખેલાં પુસ્તકો લક્ષ્મીકાન્ત નાટક સમાજનો જ્યાં મુકામ હોય ત્યાંથી રોકડી કીમતે મળશે. વીંધી પીંધી મોકલવામાં આવશે નહીં.

	કીમત.
૧ વીર ઘટોત્કચ નાટકનાં ગાયનો.	૦-૪-૦
૨ કુમારપાળ " "	૦-૪-૦
૩ શંકરાચાર્ય " "	૦-૪-૦
૪ વીર કુણાલ " "	૦-૪-૦
૫ કુસુમચંદ્ર " "	૦-૪-૦
૬ પૃથ્વીપુત્ર " "	૦-૪-૦
૭ સત્ય પ્રકાશ " "	૦-૪-૦
૮ માહતામે જહાન " "	૦-૪-૦
૯ અપ્પજોનાં બંધન " "	૦-૪-૦
૧૦ માલતી માધવ " "	૦-૪-૦
૧૧ રામજશવન્તસિંહ " "	૦-૪-૦
૧૨ અરુણોદય " "	૦-૪-૦
૧૩ પૃથ્વીરાજ " "	૦-૪-૦
૧૪ દેવકુમારી " "	૦-૪-૦
૧૫ માલવવપતિ " "	૦-૪-૦
૧૬ સિરાગુદૌલા " "	૦-૪-૦

માલેક,

શ્રી લક્ષ્મીકાન્ત નાટક સમાજ.

મુદ્રક:—ગિરિજાશંકર ભગવાનજી જોશી. જોશી આર્ટ પ્રિન્ટિંગ વર્ક્સ,

૭૭-૭૯, બજારગેઇટ સ્ટ્રીટ, કોટ—મુંબઈ.

